

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W GLIWICACH

Tel. 32 338 05 00, Fax. 32 338 05 30, 32 231 95 23
www.gov.pl/psse-gliwice psse.gliwice@sanepid.gov.pl NIP 631 10 81 512

Sekretariat
32 338 05 00

PPIS
32 338 05 01

Z-ca PPIS
32 338 05 02

Oddział
Administracyjny
32 338 05 03

Główna Księgowa
32 338 05 04

Oddział Ekonomiczny
32 338 05 05 lub 06, 08

Obsługa Prawna
32 338 05 08

Oddział Organizacji
i Kadr
32 338 05 09

Epidemiologia
32 338 05 10 lub 11

Promocja Zdrowia
i Komunikacja Społeczna
32 338 05 29

Nadzór Zapobiegawczy
32 338 05 15

Higiena Dzieci
i Młodzieży
32 338 05 16

Higiena Pracy i Nadzór
Nad Chemikaliami
32 338 05 18

Choroby Zawodowe
32 338 05 19

Bezpieczeństwo
Żywności i Żywnienia
32 338 05 21 lub 22

Higiena Komunalna
32 338 05 25 lub 26

Bezpieczeństwo Wody
32 338 05 27

Oddział Laboratoryjny
Badań Chorób
Zakaźnych i Zakażeń
32 271 07 17

Oddział Laboratoryjny
Badań Środowiskowych
32 271 21 35

NS-BW.9010.9.2025

Gliwice, 2025-02-27

Ocena obszarowa jakości wody dla gminy Toszek w 2024 r.

Na podstawie:

– art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r., poz. 416)

– § 23 ust. 1, 2, ust. 3 pkt 2, ust. 4 pkt 1, ust. 5 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294),

po przeanalizowaniu sprawozdań z badań próbek wody, pobranych w ramach nadzoru sanitarnego oraz w ramach kontroli wewnętrznej w 2024 r. z urządzeń wodociągowych oraz z punktów zgodności usytuowanych na sieci wodociągowej, wydanych ocen okresowych, podejmowanych działań naprawczych, prowadzonego nadzoru, o którym stanowi § 20 ww. rozporządzenia, przekazuję informację dotyczącą oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z uwzględnieniem szacowania ryzyka zdrowotnego na terenie gminy Toszek.

- Ludność zaopatrywana w wodę - ok. 9 809 osób
- Zaopatrzenie w wodę - ilość dostarczanej wody – 1 650,7 m³/d
- Za dystrybucję wody odpowiada REMONDIS Aqua Toszek Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością przy ul. Górnośląskiej 2 w Toszku oraz SP ZOZ Szpital Psychiatryczny w Toszku przy ul. Gliwickiej 5.
- Producentami wody są: REMONDIS Aqua Toszek Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością przy ul. Górnośląskiej 2; Szpital Psychiatryczny w Toszku przy ul. Gliwickiej 5; Zakład Budżetowy Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rudzińcu przy ul. Leśnej 6; Zakład Budżetowy Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Gminy Wielowieś przy ul. Lipowej 14 w Sierotach; Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów Spółka Akcyjna przy ul. Wojewódzkiej 19 w Katowicach.

Gmina Toszek zaopatrywana jest w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi pochodzącą z ujęć podziemnych eksploatowanych przez Remondis Aqua Toszek Sp. z o.o. (Toszek, Kotulin, Płużniczka, Paczyna) oraz z zakupu od ZBGMiK w Rudzińcu, ZBGMiK Gminy Wielowieś i GPW S.A. w Katowicach.

Tabela 1. Charakterystyka zaopatrzenia w wodę na terenie gminy Toszek

Lp.	Źródło wody	Produkcja/zakup wody [m ³ /d]	Ludność zaopatrywana w wodę	Zaopatrywane miejscowości
1	SUW Toszek	1047,00	4 507	Toszek, Sarnów, Pisarzowice, Ciochowice, Boguszyce, Szpital w Toszku
2	SUW Paczyna	274,6	1 786	Paczyna, Pniów
3	SUW Płużniczka	85,5	540	Płużniczka, Pawłowice, Ligota Toszecka
4	SUW Kotulin	110,4	1 228	Kotulin
5	Paczynka/Mikoszowina (GPW strefa zasilania „Zawada”)	7,4	55	Paczynka
6	SUW Szpital Psychiatryczny	64,7	1 087	Szpital w Toszku (potrzeby szpitala, budynki mieszkalne)
7	Zakup od ZBGMiK w Rudzińcu (SUW Chechło)	19,3	134	Proboszczowice
8	Zakup od ZBGMiK Gminy Wielowieś (SUW Wiśnicze)	16,1	224	Kotliszowice
		25,7	248	Wilkowiczki

Szpital Psychiatryczny w Toszku posiada własne ujęcie wód podziemnych (studnia głębinowa - utwór karbonu dolnego) o średniej dobowej produkcji w 2024 r. – 64,7 m³, które zaopatruje mieszkańców budynków administrowanych przez szpital, pacjentów przebywających na leczeniu szpitalnym oraz personel szpitala. Proces uzdatniania wody oparty jest o filtrację ze wstępnym napowietrzaniem (filtry ciśnieniowe piaskowo-żwirowe oraz ze złożem aktywnym). Dezynfekcja wody prowadzona jest w sposób ciągły przy użyciu stabilizowanego podchlorynu sodu. Alternatywnym źródłem zaopatrzenia Szpitala Psychiatrycznego w Toszku w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi jest wodociąg miejski “Toszek” zarządzany przez Remondis Aqua Toszek Sp. z o.o. W 2024 r. średni dobowy zakup wody od ww. przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego wyniósł 20,5 m³.

Woda na terenie gminy Toszek charakteryzuje się dużą zawartością żelaza i manganu. Stacja Uzdatniania Wody Kotulin zasilana jest wodą podziemną z utworów karbonu (studnia podstawowa S-2A oraz awaryjna S-1A). Studnie zostały włączone do użytkowania dnia 09.02.2024 r. po uzyskaniu oceny higienicznej (Decyzja nr NS-HK.9024.5.2023 r. z dn. 26.09.2023 r. wydana przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gliwicach) oraz pozwolenia wodnoprawnego (Decyzja nr GL.ZUZ.1.4210.509.2023.AD z dn. 22.01.2024 r wydana przez Dyrektora Zarządu Zlewni w Gliwicach Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie). Ponadto odcięto i fizycznie zlikwidowano dotychczasowe studnie S-1, S-2, S-3. W Paczynie eksploatowane są dwie studnie głębinowe: studnia podstawowa S4 oraz rezerwowa S3-bis. Stacja Uzdatniania Wody w Płużniczce wykorzystuje wodę ze studni czwartorzędowej S-1. Wody surowe poddawane są procesowi odżelaziania i odmanganiania z wykorzystaniem utleniania w aeratorze oraz filtracji na złożach piaskowych bądź piaskowo-żwirowych. Na Stacji Uzdatniania Wody w Toszku zasilanej z dwóch studni głębinowych (podstawowa S-4 i awaryjna S-4 bis – utwory czwartorzędowe i trzeciorzędowe) prowadzony jest dodatkowo proces koagulacji (poliakryloamid) oraz flokulacji (flokulant glinowy). Na wszystkich stacjach uzdatniania wody dezynfekcja prowadzona jest okresowo z zastosowaniem podchlorynu sodu. Na SUW Kotulin dezynfekcja była prowadzona w sposób ciągły do momentu zakończenia modernizacji.

W ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwo Remondis Aqua Toszek Sp. z o.o. zgodnie z ustalonym harmonogramem na 2024 r. pobrano:

- 30 próbek do badań mikrobiologicznych,
- 30 próbek do badań fizykochemicznych.

Ponadto w ramach nadzoru sanitarnego upoważnieni Przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gliwicach zgodnie z ustalonym planem pracy na 2024 r., w ramach badań kontrolnych oraz w ramach wzmożonego nadzoru nad jakością wody pobrali:

- 32 próbki do badań mikrobiologicznych,
- 28 próbek do badań fizykochemicznych

Tabela 2. Zakres badanych parametrów

parametry mikrobiologiczne i wskaźnikowe mikrobiologiczne
bakterie grupy coli, <i>Escherichia coli</i> , ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2°C po 72h, enterokoki, <i>Clostridium perfringens</i>
parametry wskaźnikowe organoleptyczne i fizykochemiczne
mętność, barwa, zapach, smak, pH, przewodność właściwa, amonowy jon, żelazo, mangan, siarczany, sól, glin, OWO, utlenialność, chlorki
parametry chemiczne
chlor wolny, ozon, azotyny, azotany, fluorki, suma chloranów i chlorynów, chloraminy, twardość, wapń, magnez, arsen, antymon, chrom, bor, bar, bromiany, cynk, chloroform, cyjanki, kadm, miedź, nikiel, ołów, potas, rtęć, selen, srebro, akryloamid, chlorek winylu, epichlorohydryna, bromodichlorometan, dibromochlorometan, bromoform, toluen, Σ o-,m-p-ksyleny, etylobenzen, stront, wanad, benzen, 1,2,3-trichlorobenzen, 1,2,4-trichlorobenzen, 1,3,5-trichlorobenzen, 1,2-dichloroetan, benzo(a)piren, Σ THM, trichloroeten, tetrachloroeten, tetrachlorometan, Σ trichloroetenu i tetrachloroetenu, Σ trichlorobenzenów, Σ WWA, Σ pestycydów chloroorganicznych, Σ epoksyd heptachloru, epoksyd heptachloru B, dieldryna, aldryna, endryna, aldehyd endryny, izodryna, Σ HCH, α-HCH, β-HCH, δ-HCH, γ-HCH, heptachlor, Σ DDT DDE DDD, endosulfan, pp'-DDE, pp'-DDD, pp'-DDT, DMDT, op'-DDE, op'-DDD, op'-DDT, metoksychlor, cis-chlordan, trans-chlordan, pentachlorobenzen, uran

Tabela 3. Zestawienie próbek wody pobranych w 2024 r. – nadzór prowadzony przez PPIS w Gliwicach / Remondis Aqua Toszek Sp. z o.o.

Lp.	Nazwa punktu poboru	Ilość pobranych próbek do badań	Liczba próbek przekraczających wartości parametryczne	Parametry przekroczone	Wartość przekroczenia	Wartość parametryczna
		PPIS REMONDIS				
bakteriologiczne [kontrola urzędowa / kontrola wewnętrzna]						
fizykochemiczne [kontrola urzędowa / kontrola wewnętrzna]						
Stacja Uzdatniania Wody Toszek						
1.	SUW Toszek	1 / 1	0 / 0	-	-	-
		1 / 1	0 / 0	-	-	-
2.	ul. Chrobrego 2 Toszek	2 / 2	0 / 0	-	-	-
		2 / 2	0 / 0	-	-	-
3.	ul. Wiejska Sarnów	2 / 2	0 / 0	-	-	-
		2 / 2	0 / 0	-	-	-
4.	ul. Szkolna Ciochowice	1 / 3	0 / 0	-	-	-
		2 / 3	0 / 1	mętność	1,2 NTU	1 NTU*
5.	ul. Wiejska Piszczowice	2 / 2	0 / 0	-	-	-
		2 / 2	0 / 0	-	-	-
Stacja Uzdatniania Wody Płużniczka						
1.	SUW Płużniczka	1 / 1	0 / 0	-	-	-
		1 / 1	0 / 0	-	-	-
2.	ul. Wiejska 25 Pawłowice	5 / 5	0 / 0	-	-	-
		5 / 5	0 / 1	mętność żelazo	1,4 NTU 308 µg/l	1 NTU* 200 µg/l
Stacja Uzdatniania Wody Kotulin						
1.	SUW Kotulin	4 / 1	1 / 0	bakterie grupy coli	9 jtk/100ml	0 jtk/100ml
		2 / 1	0 / 0	-	-	-
2.	ul. Gliwicka 13 Kotulin	7 / 5	1 / 0	bakterie grupy coli	5 jtk/100ml	0 jtk/100ml
		4 / 5	0 / 0	-	-	-
Stacja Uzdatniania Wody Paczyna						
1.	SUW Paczyna	1 / 1	0 / 0	-	-	-
		1 / 1	0 / 0	-	-	-
2.	ul. Szkolna 4/1 Pniów	4 / 5	0 / 0	-	-	-
		4 / 5	0 / 0	-	-	-
GPW Paczynka/Mikoszowina						
1.	ul. Wiejska Paczynka	2 / 2	0 / 0	-	-	-
		2 / 2	0 / 0	-	-	-

* Akceptowalna przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian. Zalecany zakres wartości do 1,0 NTU.

Obecność pojedynczych bakterii grupy coli wykazała kontrola urzędowa przeprowadzona w sierpniu w punkcie „Stacja Uzdatniania Wody w Kotulinie”, przy braku obecności wskaźników zanieczyszczenia kałowego (*Escherichia coli*, enterokoki). W związku z powyższym niezwłocznie pobrano próbki wody do badań laboratoryjnych w strefie zaopatrzenia oraz z SUW Kotulin, celem potwierdzenia nieprawidłowości i określenia ewentualnego zasięgu skażenia. Analiza wyników wykazała obecność bakterii grupy coli w dwóch punktach zlokalizowanych na sieci wodociągowej (<10jtk/100ml). Woda podawana do sieci ze Stacji Uzdatniania Wody Kotulin w powyższym zakresie spełniała wymogi obowiązujących norm. W związku z powyższym dnia 29.08.2024 r. wydano decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia „Kotulin” na terenie Miasta i Gminy Toszek zaopatrzonego mieszkańców miejscowości Kotulin oraz Kotulinek przy spełnieniu warunku – liczba bakterii grupy coli <10 jtk [NPL]/100ml. Remondis Aqua Toszek Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością po otrzymaniu powiadomienia o przekroczeniu podjęła natychmiastowe działania naprawcze polegające na dezynfekcji chemicznej oraz płukaniu sieci wodociągowej. Analiza laboratoryjna próbek wody pobranych w ramach badań kontrolnych wykonanych po przeprowadzeniu działań korygujących wykazała, iż badane parametry spełniały wymagania obowiązujących norm, co skutkowało wydaniem w dniu 30.08.2024 r. decyzji stwierdzającej przydatność wody przeznaczonej do spożycia. Zdarzenie miało charakter krótkotrwały, co potwierdziły przeprowadzone w ramach wzmożonego nadzoru badania kontrolne w strefie zaopatrzenia ww. stacji uzdatniania wody (zarówno w wodzie podawanej do sieci, w punkcie zgodności oraz punktach usytuowanych na sieci wodociągowej).

Bakterie grupy coli należą do mikroorganizmów, wśród których występują głównie formy środowiskowe. Część z nich ma zdolność namnażania się w wodzie. Jest to wskaźnik mikrobiologiczny, który może wskazywać na rozwijanie się biofilmu na powierzchniach filtrów, rur lub w osadach w instalacjach wodnych. Na przeżywalność i możliwy wzrost mikroorganizmów wpływa wiele czynników, w tym m. in. temperatura wody oraz okresowe zastoje w instalacji wewnętrznej. Bakterie grupy coli powinny być nieobecne w wodzie przy stosowaniu dezynfekcji, a ich wykrycie może oznaczać nieskuteczność procesu uzdatniania wody.

Wzrost mętności wody wykazała kontrola wewnętrzna przeprowadzona w marcu w punkcie zgodności zlokalizowanym na sieci wodociągowej w Pawłowicach (1,4 NTU, zalecany zakres wartości do 1 NTU) oraz we wrześniu w Ciochowicach (1,2 NTU, zalecany zakres wartości do 1 NTU). Ponadto w punkcie w Pawłowicach zaobserwowano

ponadnormatywną wartość żelaza (308 µg/l, wartość parametryczna – 200 µg/l). W ramach działań naprawczych przedsiębiorstwo każdorazowo przepłukiwało instalację wewnątrz budynku. Prawdopodobną przyczyną wystąpienia nieprawidłowości w punkcie w Pawłowicach był mały rozbiór wody, natomiast w punkcie w Ciochowicach mały rozbiór wody i pobór wody przez Straż Pożarną do celów pożarowych, co zaburzyło przepływ w systemie wodociągowym. Próbkę wody pobrane w ramach planu pracy przez upoważnionego pracownika Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gliwicach nie wykazały nieprawidłowości.

Zalecana wartość parametryczna dla żelaza została ustalona w celu zapewnienia akceptowalności wody przez konsumentów oraz ochrony systemu dystrybucji, gdyż w sieci wodociągowej może dochodzić do wytrącania się związków żelaza w formie trudno rozpuszczalnych osadów o rdzawo-brunatnej barwie. Obecność żelaza w wodzie w ilości stwierdzonej w badanej próbce nie ma istotnego znaczenia pod względem bezpieczeństwa zdrowotnego, może natomiast wpłynąć na brudzenie armatury i pranej odzieży, a także powodować wzrost mętności, zmianę barwy i wyczuwalny metaliczny zapach oraz smak wody. Zawieszone w wodzie cząstki pochodzenia nieorganicznego mogą przyczyniać się do zmniejszenia efektywności dezynfekcji i sprzyjać namnażaniu się mikroorganizmów w wodzie.

Mętność nie wykazuje szkodliwego wpływu na zdrowie ludzi, a jej znaczenie w tym aspekcie różni się w zależności od rodzaju ujęcia, charakterystyki fizykochemicznej wody, jak również od stosowanych metod uzdatniania i dezynfekcji oraz warunków panujących w systemie dystrybucji. Wskazane jest jednak, aby poziom mętności utrzymywany był na jak najniższym poziomie, najlepiej poniżej wartości 1,0 NTU. Pozwala to upewnić się, że mętność wody nie będzie zakłócać procesu dezynfekcji, a dostarczana woda nie będzie budzić zastrzeżeń u konsumentów. W wodach podziemnych mętność może być spowodowana zawartością tlenków metali (żelaza, manganu, glinu), cząstek gliny, ilów lub organicznych związków wielkocząsteczkowych naturalnego pochodzenia (głównie substancje humusowe w związkach z metalami). Podwyższone wartości mętności mogą wskazywać również na zakłócenie systemu uzdatniania wody, którego następstwem może być m. in. pogorszenie jakości mikrobiologicznej wody. Składniki zawiesin mogą stanowić źródło energii i substancji odżywczych dla obecnych w wodzie mikroorganizmów, umożliwiając ich dłuższe przeżycie.

Pozostałe analizy laboratoryjne próbek wody wykazały, iż woda w badanym zakresie pod względem parametrów mikrobiologicznych i wskaźnikowych mikrobiologicznych, chemicznych, wskaźnikowych organoleptycznych i fizykochemicznych oraz dodatkowych chemicznych spełniała wymagania określone w części A w tabeli 1, części B, części C

w tabelach 1 i 2 oraz części D w tabelach 1, 2 załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

Z indywidualnego ujęcia wody oraz punktów zgodności zlokalizowanych na terenie Szpitala Psychiatrycznego w Toszku zarządca w ramach kontroli wewnętrznej zgodnie z ustalonym harmonogramem, badań kontrolnych oraz wzmożonego nadzoru sanitarnego pobrał:

- 14 próbek do badań mikrobiologicznych,
- 22 próbki do badań fizykochemicznych.

W ramach nadzoru sanitarnego upoważnieni Przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gliwicach zgodnie z ustalonym planem pracy na 2024 r., w ramach badań kontrolnych oraz w ramach wzmożonego nadzoru nad jakością wody pobrali:

- 5 próbek do badań mikrobiologicznych,
- 8 próbek do badań fizykochemicznych.

Analiza laboratoryjna próbki wody pobranej w marcu w ramach kontroli urzędowej wykazała przekroczenie wartości parametrycznej ustalonej dla manganu. Na czas prowadzonych działań naprawczych na stacji uzdatniania wody, szpital był zaopatrywany z sieci miejskiej przez Remondis Aqua Toszek Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (od 15.03.2024 r. do 15.04.2024 r.). Zgodnie z pismem strony dokonano przeglądu stacji uzdatniania wody. Przeprowadzone dwa kolejne badania kontrolne nie wykazały nieprawidłowości. Dodatkowo analiza przedłożonych przez zarządcę wyników badań wykonanych na SUW w trakcie jej wyłączenia wykazała podwyższoną zawartość manganu.

W trzech próbkach wody pobranych tego samego dnia w ramach kontroli wewnętrznej w czerwcu ponownie stwierdzono wzrost stężenia manganu powyżej zalecanych wartości. Dyrektor Szpitala poinformował, iż na czas prowadzonych działań korygujących polegających na zwiększeniu częstotliwości filtracji wody oraz przeglądzie instalacji wewnętrznej, szpital zaopatrywany był z sieci miejskiej przez Remondis Aqua Toszek Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (17.07.2025 r. – 09.08.2025 r.). Analiza laboratoryjna próbek wody pobranych do badań kontrolnych wykazała utrzymujące się przekroczenia w punktach zgodności zlokalizowanych na terenie szpitala, co mogło świadczyć o niewystarczającym wypłukaniu osadów manganu z instalacji wewnętrznej obiektu. Kolejne badania próbek wody przeprowadzone przez zarządcę potwierdziły, iż działania naprawcze przyczyniły się do doprowadzenia wartości manganu do wartości określonych w przepisach prawa. Zgodnie

z pismem od dnia 09.08.2025 r. szpital powrócił do zasilania w wodę przeznaczoną do spożycia z ujęcia indywidualnego.

Analiza laboratoryjna próbek wody pobranych w listopadzie w ramach kontroli urzędowej oraz kontroli wewnętrznej ponownie wykazała przekroczenie wartości parametrycznej ustalonej dla manganu. Strona w piśmie poinformowała, iż przyczyną powyższej nieprawidłowości była awaria kompresora, a podejmowane działania naprawcze obejmowały jego wymianę oraz wielokrotną filtrację. Skuteczność podjętych działań korygujących potwierdziły badania kontrolne wykonane w grudniu. Do czasu uzyskania wyników badań zgodnych z obowiązującymi normami Szpital korzystał z wody miejskiej.

Mangan jest powszechnie występującym składnikiem zarówno wód podziemnych, jak i powierzchniowych, najczęściej naturalnego pochodzenia. Zalecane wartości parametryczne dla manganu zostały ustalone w celu zapewnienia akceptowalności wody przez konsumentów oraz ochrony systemu dystrybucji, gdyż w sieci/instalacji wodociągowej może dochodzić do wytrącania się tlenków manganu o czarnym zabarwieniu. Do największych problemów związanych z występowaniem podwyższonych stężeń manganu należą niekorzystne zmiany wskaźników organoleptycznych wody – przede wszystkim barwy, mętności oraz smaku i zapachu. Obecność manganu w wodzie w ilościach stwierdzonych w badanych próbkach może przyczynić się do powstawania przebarwień instalacji sanitarnych, ceramiki sanitarnej, brudzenia pranej odzieży i powierzchni mających kontakt z wodą.

Pozostałe analizy laboratoryjne próbek wody pobranych na terenie Szpitala Psychiatrycznego w Toszku wykazały, iż woda w badanym zakresie pod względem parametrów mikrobiologicznych i wskaźnikowych mikrobiologicznych, chemicznych, wskaźnikowych organoleptycznych i fizykochemicznych oraz dodatkowych chemicznych spełniała wymagania określone w części A w tabeli 1, części B, części C w tabelach 1 i 2 oraz części D w tabelach 1, 2 załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

Tabela 4. Zestawienie próbek wody pobranych w 2024 r. – nadzór prowadzony przez PPIS w Gliwicach / Szpital Psychiatryczny w Toszku

Lp	Nazwa punktu poboru	Ilość pobranych próbek do badań PPIS	Liczba próbek przekraczających wartości parametryczne	Parametry przekroczone	Wartość przekroczenia	Wartość parametryczna
		Szpital w Toszku				
bakteriologiczne [kontrola urzędowa / kontrola wewnętrzna]						
fizykochemiczne [kontrola urzędowa / kontrola wewnętrzna]						
Szpital Psychiatryczny w Toszku - Stacja Uzdatniania Wody, punkty zgodności						
		5 / 14	0 / 0	-	-	-
1.	Szpital Psychiatryczny w Toszku ul. Gliwicka 5	8 / 22	4 / 6	mangan	140 µg/l	50 µg/l
				mangan	81 µg/l	50 µg/l
				mangan	65 µg/l	50 µg/l
				mangan	54 µg/l	50 µg/l
				mangan	59 µg/l	50 µg/l
				mangan	70 µg/l	50 µg/l
				mangan	143 µg/l	50 µg/l
				mangan	120 µg/l	50 µg/l
				mangan	83 µg/l	50 µg/l
				mangan	86 µg/l	50 µg/l

Woda dostarczana mieszkańcom gminy Toszek pochodzi wyłącznie z ujęć głębinowych. W badanych próbkach wody nie stwierdzono nieprawidłowych zakresów wartości parametrycznej twardości (60-500 mg CaCO₃/l), określonej w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). Zalecenia dla twardości są określone ze względów zdrowotnych – jest to wartość pożądana dla zdrowia ludzkiego. Twardość wody jest skutkiem obecności szeregu różnych rozpuszczonych w niej jonów metali wielowartościowych, zwłaszcza kationów magnezu i wapnia, dlatego zwykle wyraża się ją w mg węglanu wapnia na litr. Stopień twardości wody do spożycia jest ważny z perspektywy jej organoleptycznej akceptowalności dla konsumentów, ale też ze względów ekonomicznych i technicznych. Woda do spożycia ma udział w dostarczaniu organizmowi wapnia i magnezu, co ma duże znaczenie dla osób, które przyjmują graniczne ilości tych pierwiastków. Zalecana wartość ze względów zdrowotnych dla magnezu wynosi 7–125 mg/l, rozporządzenie

Tabela 5. Średnie wartości twardości, magnezu i wapnia na terenie gminy Toszek

miejsowość	twardość [mg/l]	magnez [mg/l]	wapń [mg/l]
Toszek, Sarnów, Pisarzowice, Ciochowice, Boguszyce	216,33	8,11	79,00
Paczyna, Pniów	281,50	12,95	100,00
Płużniczka, Pawłowice, Ligota Toszecka	268,00	8,01	111,00
Kotulin	193,38	8,93	70,00
Paczynka	284,67	27,80	68,00
Szpital w Toszku	461,00	16,80	-

W 2024 r. na terenie gminy Toszek wniesiono 1 interwencję oraz 1 zgłoszenie na numer alarmowy dotyczące pogorszenia jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (brudna woda). Każdorazowo po wpłynięciu informacji o pogorszeniu jakości wody upoważnieni przedstawiciele pobierali próbki wody do badań. Analizy pobranych próbek wykazały, iż wartości badanych parametrów spełniały wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r., poz. 2294).

Remondis Aqua Toszek Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, ul. Górnośląska 2 zgłosiła 1 awarię sieci wodociągowej skutkującą brakiem ciągłości dostaw wody dla części mieszkańców Pisarzowic. Powyższe zatrzymanie wody nie miało wpływu na bezpieczeństwo zdrowotne konsumentów. Ponadto Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital Psychiatryczny przy ul. Gliwickiej 5 w Toszku również zgłosił jedną awarię skutkującą przekroczeniem wartości parametrycznej ustalonej dla manganu.

Podmioty wykonujące działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całonocne świadczenia zdrowotne oraz właściciele lub zarządcy budynków zamieszkania zbiorowego oraz budynków użyteczności publicznej zgodnie z § 18 ww. rozporządzenia są zobowiązane do wykonania badań wody ciepłej pod kątem obecności bakterii *Legionella* sp. w instalacji ciepłej wody użytkowej. Wszystkie szczepy *Legionella* sp. uznaje się za potencjalnie chorobotwórcze dla ludzi. Głównym patogenem przenoszonym przez wodę jest *L. pneumophila* odpowiedzialna za przypadki zachorowań na legionelozę, która może przebiegać jako postać płucna o ciężkim przebiegu (nazywana wówczas chorobą legionistów) z objawami zapalenia płuc, ciężkim stanem ogólnym, z wysoką gorączką, suchym kaszlem, zaburzeniami oddychania lub postacią pozapłucną, zwykle łagodną (najczęściej

jako tzw. gorączka Pontiac) z objawami rzekomo-grypowymi np. dreszczami, bólami głowy i mięśni, zakażeniem górnych dróg oddechowych. Najbardziej narażoną grupą są osoby o obniżonej odporności oraz mężczyźni w wieku 40-70 lat. Czynniki ryzyka obejmują, m.in. palenie tytoniu, chorobę nowotworową, cukrzycę, przewlekłe choroby dróg oddechowych lub nerek.

W ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez zarządców obiektów pobrano 20 próbek wody ciepłej w 2 obiektach.

Analiza wyników badań wody ciepłej pobranej w obiekcie *HG Hotel Restauracja przy ul. Rynek 13 w Toszku* nie wykazała nieprawidłowości. Natomiast w obiekcie *SP ZOZ Szpital Psychiatryczny w Toszku przy ul. Gliwickiej 5* stwierdzono niezgodności z wymaganiami ujętymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) w zakresie wartości parametru mikrobiologicznego *Legionella* sp. Zarządca obiektu prowadził działania interwencyjne obejmujące znalezienie przyczyny oraz zmierzające do redukcji liczby bakterii *Legionella* sp. do wartości określonych w przepisach prawa. Przeprowadzone badania kontrolne po zakończeniu działań naprawczych nie wykazały nieprawidłowości.

Na podstawie wydanych okresowych decyzji o jakości wody, po przeanalizowaniu sprawozdań z badań próbek wody pobranych z terenu gminy Toszek oraz podejmowanych działań naprawczych stwierdza się przydatność wody do spożycia w badanym zakresie w 2024 r. za wyjątkiem dnia 29.08.2024 r., w którym obowiązywała warunkowa przydatność wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia „Kotulin” zaopatrującego mieszkańców miejscowości Kotulin oraz Kotulinek.

Justyna Cegiela
Zastępca Państwowego Powiatowego
Inspektora Sanitarnego
/dokument podpisano elektronicznie/
2025-02-27

Otrzymują:

1. Burmistrz Miasta i Gminy Toszek
ul. B. Chrobrego 2, 44-180 Toszek
2. REMONDIS Aqua Toszek
Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
ul. Górnośląska 2, 44-180 Toszek
3. SP ZOZ Szpital Psychiatryczny
ul. Gliwicka 5, 44-180 Toszek
4. Starosta Gliwicki
ul. Zygmunta Starego 17, 44-100 Gliwice
5. Prezes Wód Polskich
prezes@wody.gov.pl
6. NS-BW aa